

prosedyren skal legges an i den enkelte sak. Det vil således bli spørsmål om å betale h.r.'s advokat Harr for juridisk bistand i noen utstrekning. Utgiftene hertil må formentlig utredes av politiets kasse. sign. Lahaug.

Politisk brennevin og tobakk i Statsbanene. "Generaldirektør" Vik har påtatt sig å skifte personalet i Statsbanene ekstra brennevin og tobakk. Vi gjør mørksam på at det er forbudt å ta imot mer enn den ordinære rasjonen 3 fl. brennevin og 200 gr. tobakk. De som tar imot sine rasjoner, pålegges å dele med kolleger som ikke har fått slike rasjoner. Den som bryter dette påbud vil bli merket og vil få sitt oppgjør senere. Husk! Ta ikke imot politisk brennevin eller tobakk i Statsbanene!

Moderne lovgivningsteknikk. Det viktigste point for nasistene når de "gjennomfører" en sak, er å utnytte den i agitasjonens tjeneste. Den nye tids menn finner det ved enhver anledning nødvendig å demonstrere sin besluttssomhet og handlekraft. Når det gjelder lovvedtak gir denne besluttssomheten sjeldent utslag i noen rask eller grundig forberedelse av sakon - tvertimot, det somles og rotes ubeskrivlig. Men når loven først blir gitt, da skal den hilst tre i kraft straks - uten hensyn til om hele dens øyemed blir forspilt når det ikke gis tid til å forberede ivrksettelsen på en skikkelig måte. Det er vel først og fremst selv lovgiverne søker å imponere på denne måten, folk utenfor partiet mangler visst i all fall politisk modenhet til å guttet fremgangsmåten. Et godt eksempel på moderne administrasjon har vi i loven av 2. august 1944 om opprettelsen av Jondalen herred; den oppretta den nye Jondalens herredskommune med tilbakevirkende kraft fra 1. juli 1944. Blandt dem som ikke ble imponert over denne overordentlige besluttssomheten fra ministerpresidentens side, var N. S. fylkesmann Hundseid. Han skrev til departementet at han hadde gjort henvendelse til alle som overhode kunne komme i betrakning som ordfører i den nye kommune, men ingen kunne påta seg vervet all den stund det ikke var gitt dem tid til å sette sig inni saken på forhånd og etter henstilling fra Hundseid skal det nå gis en ny lov som endrer loven av 2. august slik at gjennemføringen utsettes ett år. Da loven av 2. august har opphevet den tidlige lovgivning om administrasjonen av Jondalen-distriket må denne gyldighet forlenges med tilbakevirkende kraft. Den nye lov skal derfor gis med "grunnlovspræagbel".

Effektiv administrasjon. Etter ordre fra Riisnas har administrasjonen opprattet i lengre tid vårt travelt beskjæftiget med opprettelsen av en tvangsarbeidsleir på Andfjell i Nord-Rana. Hensikten har bl.a. vært å imøtekomm et tysk ønske om arbeidskraft til vedhugging for Nordlandsbanen. Alle sakkynige instanser har innstendig frarådet prosjektet - bl.a. under henvisning til at stedet ligger 8 mil fra nærmeste bebyggelse og flere mil fra nærmeste telefonforbindelse, og at bostedsforholdene er slike, at det ville være livsfarlig for folk å oppholde seg der om vinteren. Det har vist seg umulig å få fengselsfunksjonærer til leiren på vanlig måte, så Riisnas har måttet beordre folk oppover som straff for tjenesteforsceler. Flere av de beordrede fengselsfunksjonærer har rømt på veien nordover. For kort tid siden ble første kontingen sikringsfanger sendt oppover fra Oppstad. Transporten foregikk under så redselsfulle forhold at flere av fangene ble sinnsyke. Andre fikk epileptiske anfalleller brøt sammen på annen måte, slik at de måtte settes av underveis. Ved framkomsten til Andfjell viste det seg at alt manglet i leiren - fra spisebestikk og annet utstyr til ordentlig vekthold. Følgen var at en rekke av fangene klarte å rømme over grensen til Sverige. Og nu foreligger det endelig beslutning om at prosjektet skal droppes. Antagelig er det tyskerne som har innsatt det vannvitlige i foretagen. De sorgelige røster av fangetransporten og fengselsbetjeningen er sendt sydover igjen.

S T A T S T J E N E S T E M A N N E N

Oslo den 2. oktober 1944.

Nr. 7.

Vår egenfront. I okkupasjonsstiden har arbeids- og tjenestemannene hatt sine spesielle oppgaver og problemer ved siden av dem som reiser seg for andre borgere av et hærtatt land. Vanskligheten meldte seg i samme øiblikk som fienden overtok den faktiske maktutøvelse i landet. Og da tyskerne hösten 1940 kastet masken og ga oss de kommisariske, begynte trengselstiden for alvor for statstjenestens folk. Parolen var at vi skulle fortsette i stillingene så lenge det lot seg gjøre å utrette nyttig arbeide, og at selv sagt ingen måtte gå fiendens ærender. Detaljerte retningslinjer kunne ikke gis. Tjenestemannene har stort sett selv måttet ta standpunkt til hva de kunne gjøre til beste for landet i sine stillinger. Vi skal ikke søke å gi noen vurdering av tjentstemannenes innsats i denne tiden, men slår fast at den del av hjemfronten som vi skal holde, er blant de viktigste frontavsnitt. Alle som arbeider i statstjenesten må være klar over dette.

Til tross for at makthaverne har "rensikt ut" ved avskjedigelser og arrestasjoner og søkt å gjennomsyre etatene med sine lydige lakeier, består det gamle maskineri i det store og hele på de fleste områder, slik at det i hvert fall kan tre i funksjon på kort varsel. Om kort tid vil betydningen av dette visse seg. Da, og spesielt i overgangstiden vil vi få merke hvor viktig det er at tjentstemannene har almenhetens tillit. Dette tillitsforhold er utsiktstilt, etter hvert som forståelsen av tjentstemannenes innsats på hjemfronten har bredd seg. Men desverre ennå finnes det enkle inntrekk som ikke skjønner at tjentstemannene har en ubegrenset plikt til hjelpsomhet mot gode nordmenn og til å avbøte virkningene av overgrep fra N.S. og tysk side. Disse få kan gjøre uoverskuelig skade, især ved å svekke den gjensidige tillit, som er nødvendig for samholdet på hjemfronten. Dette er vår siste advarsel til dem som bare tenker på sin egen sikkerhet.

Vi kan heller ikke tale et enkelt tjentstemann, som selv regner seg for gode nordmenn av "forsiktighetsensyn" opptrer på en slik måte både overfor publikum og i konferanser med andre offentlige myndigheter at folk ikke vet hvor de har dem. Det er en selvfølgelig at tjentstemannene skal visse sitt standpunkt på en utvetydig måte i all sin virksomhet og myndighetsutøvelse. Provokatorisk oppreten ville være meiningsløs slik som forholdene ennå er. Men det er så mange mener å muddle seg på. - Og folk skal vite hvor vi står.

Fellesnytten for en egennytten. Det er nå som vanlig ver bestemt at inndragningen av tobakks og brennevinskortene ikke skal gjøres gjeldende for medlemmer av det statsbærende parti. NS folkene vil i den nærmeste fremtid få kort utdelt mot legitimasjon av sitt medlemskap. Ganske karakteristisk er det at utdelingen ikke som vanlig skal foregå gjennom landets forsyningssentraler, antagelig har de utvalgte på det nuværende tidspunkt liten lyst til å legitimere sitt medlemskap ved fullt dagslys på et offentlig kontor. Utdelingen skal i steden foregå gjennom partiorganene, som i disse dager fra ett av korttrykkene har fått levret tobakks- og brennevinskort i så stort antall at man må gå ut fra at medlemmer skal få flere kort hver.

Fra Advokatnytt sjøngir vi:

Sök ikke stillinger på anonyme annonser. Fra tid til annen kan man i avisene se annonser fra anonyme advokatfirmater hvor det sökes etter unge jurister. Vi må på det sterkeste advare våre unge kolleger mot å svare på disse annonser. Makthaverne har for tiden et sterkt behov for unge jurister til å fylle de forskjellige stillinger som står ledige på grunn av statstjenestemannenes blokkade, og vi må være forberedt på at de ikke vil unse seg for å bruke de gjenstående midler for å oppnå sin hensikt. Vi har således grunn til å tro at man nettopp ved anonyme annonser søker å få rede på unge jurister som kan boordres til de ledige stillinger.

Politietaten: Rekrutteringsforholdene innen politietaten blir stadig vanskeligere. Da det praktisk talt ikke melder seg ansökere til politimester og politifullmektigebeter, har man - for å råde bot på den verste nød - måttet gjøre henvendelse til Arbeidsformidlingen om utskrivning av juristforsøkt seg med nyordning av lærerutdannelsen. For å utklokke nasilarere til polititjeneste. Også denne framgangsmåte har imidlertid endt med fiasko. Forsøkt da seg først med de såkalte lynkurser. Ved disse skulde det utannede som er utskrevet her klart å unndra seg tjenesten ved flukt eller på annen måte. - Når noen embets- eller tjenestemann har sagt opp sin stilling ble han fått pålegg om å fortsette. Påleggget er gitt med hjemmel i lov av 17/12 1942 som gir adgang til å holde på politifolk i 6 måneder i tillegg til oppsigelsstiden. Når denne tiden har vært ute, og folkene har ansett seg løst fra sine stillinger og truffet disposisjoner deretter, er de blitt møtt med utskrivning til fortsatt tjeneste som "nasjonal arbeidsinnsats". Vanskhetene med å skaffe folk ble særlig følbar etter tyskernes omfattende arrestasjoner av politifolk i august ifjor. Enkelte politikorps ble så sterkt tappet at de nærmest opphørte å eksistere. Utover høsten ble endel av de arresterte sluppet fri, men ca. 275 embets- og tjenestemenn ble overført til en egen konsentrationsleir i Tyskland (Stutthof ved Danzig). Også senere er det fra tid til annen foretatt arrestasjoner av politifolk; således ble det nylig tatt 3 politifullmektiger i Oslo: Gjerde Höylund og Flood. Andre forlater tjenesten ved flukt ut av landet. Særlig i de siste måneder er "savnet" av folk blitt så omfattende at det begynner å ta karakteren av masseflukt. Folk hvis politiske innstilling og holdning i tjenesten har vært helt uklanderlig, får følge med stripete elefanter og NS-medlemmer, som vel for tiden føler seg sikrere utenfor landet enn i landet. Det kan således nevnes som et tidens tegn at NS-medlemmene politi kaptein Nilsch Rofne og politibetjent Haanes, som begge var knyttet til politiets nye beredskapsavdelinger, antas å ha forlatt landet i sommer.

Rettferdighet. Den kjente N.S.mann, generalkonsul Dietrich Hilditch, har utnom rasjoneringen delt ut lkg. margarin pr. uke til arbeiderne og funksjonærer ved en margarinfabrikk som han eier. For dette forhold ble han av pris- og rasjoneringspolitiet forelagt en størra bot. Forelegget ble imidlertid opphevet av riksadvokaten og saken henlagt etter straffeprosess lovens § 85, annet ledd - under henvisning til konferanse med minister Whist og "innhentede oplysninger" (som ikke var vedlagt saken). Samtidig fikk prispolitiet ordre til å iverksette den strengeste etterforskning mot mottakerne av margarinen for å se hvilket bruk de hadde brukt den til.

Forslag om nye lover. Som vi tidligere har presisert har "den nasjonale regjering" som representant for okkupasjonsmakten ingen folkerettlig myndighet til å gi lovregler utover det som er strøgt nødvendig av hensyn til samfundets virksomhet under okkupasjonen. Dette er det helt sikre utgangspunkt for det norske syn på den politiske situasjon idag. Så meget mer forbausende er det at myndighetene fra tid til annen får henvendelse fra ellers bra folk med forslag om lovvedtak i den ene eller annen retning - tiltak som kanskje i seg selv er utmerkede, men som på det nævnevende tids punkt ikke vil være egnet til annet enn å tjene nasistenes interesser. For det første vitner det om utillateilig naivitet hvis noen tror at nasistene vil eller kan gjennomføre et tiltak uten hensyn til partiinteresser og korruption. For det annet viser erfaring at ethvert lovtiltak på det mest skamløse blir utnyttet i propagandaen som bevis på makthavernes lydhørhet overfor tidens krav og folkets sanne interesser. Dette moment gjør seg sterkt gjeldende jo bedre tiltaket i seg selv er. For det tredje må jo forslagsstilleren, hvis han tenker seg en smule om, vite at loven, om den blir gitt idag, øyeblikkelig vil miste enhver virkning når okkupasjonen slutt, og at "rettigheter" eller "forpliktelsjer" som den mattede ha etablert, sannsynligvis vil bli betragtet som ranc nulliteter og begrunne restitusjonsplikt for enhver som mattede ha dratt fordel av loven. Og for det fjerde bør forslagsstilleren, om han har den ringeste psykologiske og politiske forståelse, innse faren for at et ellers godt tiltak, hvis det blir gjenforent av de nævnevende makthavere for lang tid fremover vil kunne bli kompromittert i den offentlige bevissthet, slik at det ikke vil være aktuell politikk å se det gjennomført i overskuelig fremtid etter okkupasjonen.

Skolefronten: Nasistenes aksjon mot lærerne og det utfall denne fikk er vel kjent. Likeså deres mislykte forsøk på nasifisering av ungdommen gjennom ungdomstjenesten. Denne ble jo også en ren fiasko takket være både lærernes og forældrenes holdning. Mindre kjent er det kanskje at nasistene også har forsøkt seg med nyordning av lærerutdannelsen. For å utklokke nasilarere til polititjeneste. Også denne framgangsmåte har imidlertid endt med fiasko. Forsøkt da seg først med de såkalte lynkurser. Ved disse skulde det utannede som er utskrevet her klart å unndra seg tjenesten ved flukt eller på annen måte. - Når noen embets- eller tjenestemann har sagt opp sin stilling ble han fåt pålegg om å fortsette. Påleggget er gitt med hjemmel i lov av 17/12 1942 som gir adgang til å holde på politifolk i 6 måneder i tillegg til oppsigelsstiden. Når denne tiden har vært ute, og folkene har ansett seg løst fra sine stillinger og truffet disposisjoner deretter, er de blitt møtt med utskrivning til fortsatt tjeneste som "nasjonal arbeidsinnsats". Vanskhetene med å skaffe folk ble særlig følbar etter tyskernes omfattende arrestasjoner av politifolk i august ifjor. Enkelte politikorps ble så sterkt tappet at de nærmest opphørte å eksistere. Utover høsten ble endel av de arresterte sluppet fri, men ca. 275 embets- og tjenestemenn ble overført til en egen konsentrationsleir i Tyskland (Stutthof ved Danzig). Også senere er det fra tid til annen foretatt arrestasjoner av politifolk; således ble det nylig tatt 3 politifullmektiger i Oslo: Gjerde Höylund og Flood. Andre forlater tjenesten ved flukt ut av landet. Særlig i de siste måneder er "savnet" av folk blitt så omfattende at det begynner å ta karakteren av masseflukt. Folk hvis politiske innstilling og holdning i tjenesten har vært helt uklanderlig, får følge med stripete elefanter og NS-medlemmer, som vel for tiden føler seg sikrere utenfor landet enn i landet. Det kan således nevnes som et tidens tegn at NS-medlemmene politi kaptein Nilsch Rofne og politibetjent Haanes, som begge var knyttet til politiets nye beredskapsavdelinger, antas å ha forlatt landet i sommer.

Rettferdighet. Den kjente N.S.mann, generalkonsul Dietrich Hilditch, har utnom rasjoneringen delt ut lkg. margarin pr. uke til arbeiderne og funksjonærer ved en margarinfabrikk som han eier. For dette forhold ble han av pris- og rasjoneringspolitiet forelagt en størra bot. Forelegget ble imidlertid opphevet av riksadvokaten og saken henlagt etter straffeprosess lovens § 85, annet ledd - under henvisning til konferanse med minister Whist og "innhentede oplysninger" (som ikke var vedlagt saken). Samtidig fikk prispolitiet ordre til å iverksette den strengeste etterforskning mot mottakerne av margarinen for å se hvilket bruk de hadde brukt den til.

Forslag om nye lover. Som vi tidligere har presisert har "den nasjonale regjering" som representant for okkupasjonsmakten ingen folkerettlig myndighet til å gi lovregler utover det som er strøgt nødvendig av hensyn til samfundets virksomhet under okkupasjonen. Dette er det helt sikre utgangspunkt for det norske syn på den politiske situasjon idag. Så meget mer forbausende er det at myndighetene fra tid til annen får henvendelse fra ellers bra folk med forslag om lovvedtak i den ene eller annen retning - tiltak som kanskje i seg selv er utmerkede, men som på det nævnevende tids punkt ikke vil være egnet til annet enn å tjene nasistenes interesser. For det første vitner det om utillateilig naivitet hvis noen tror at nasistene vil eller kan gjennomføre et tiltak uten hensyn til partiinteresser og korruption. For det annet viser erfaring at ethvert lovtiltak på det mest skamløse blir utnyttet i propagandaen som bevis på makthavernes lydhørhet overfor tidens krav og folkets sanne interesser. Dette moment gjør seg sterkt gjeldende jo bedre tiltaket i seg selv er. For det tredje må jo forslagsstilleren, hvis han tenker seg en smule om, vite at loven, om den blir gitt idag, øyeblikkelig vil miste enhver virkning når okkupasjonen slutt, og at "rettigheter" eller "forpliktelsjer" som den mattede ha etablert, sannsynligvis vil bli betragtet som ranc nulliteter og begrunne restitusjonsplikt for enhver som mattede ha dratt fordel av loven. Og for det fjerde bør forslagsstilleren, om han har den ringeste psykologiske og politiske forståelse, innse faren for at et ellers godt tiltak, hvis det blir gjenforent av de nævnevende makthavere for lang tid fremover vil kunne bli kompromittert i den offentlige bevissthet, slik at det ikke vil være aktuell politikk å se det gjennomført i overskuelig fremtid etter okkupasjonen.

Statsgymnas nr 2 er begynt på Sund folkhögskole som er rekvisert til bruk. Det er "Norges Studentsamband" som driver skolen og som ansetter lærere. Men utgiftene dekkes av staten.

I Kabelvåg har "Hålogalandssambandet" som i høy grad trenger reklame for sin virksomhet til "gavn" for Nord-Norge, satt igang ett gymnasium. Det viste seg at to av lærerne som ble ansatt var sinnssyke.

Ved slavekipet Westfalens forlis 8/9 omkom omkring 45 norske fanger som skalde sendes til tysk konsentrationsleir. Følgende statstjenestemenn er blandt ofrene:

Lektor Egil Sande Andersen, Vennesla.

Jernbaneingeniør Per Coll Kristiansen, Kristiansand..

Sekretær Kand.Jur. Elliv Garathun (Kirkedepartementets 2. fondskontor/ Oslo)

Sekretær kand.jur. Didrik Finne, Norges Statsbaner, Oslo.

Følgende politimenn er døde i Sønderlager Stutthof ved Danzig:

Politifullmektig i Larvik Fredrik Ketilson, f 1909.

Politikonstab i Kristiansand J. Kornbække.

Politikonstab i Florø J. Knipstad

Politikonstab Selheim, Odda.

Kinostriken: Det er rapportert tilfelle hvor statsfunksjonærer har sett seg på tyske filmer. At offentlige tjenestemenn således bryter de gitte paroler, er ytterst beklagelig - både av hensyn til hjemmefrontens moral og til standens anselser og autoritet. Vi advarer mot sjøntegnelse. Vedkommendes navn vil bli husket.

Oslo, 16. oktober 1944.

Den nye fylkesmannslov. Den 31. august d.å. er det utferdiget en "lov om fylkesmenn", som gir et ganske karakterisk billede av den lovgivningsvirksomhet som utøves her i landet. Loven går ut på å legge alle offentlige forvaltningsgrener (utenom centraladministrasjonen, den geistlige og militære forvaltning, sikkerhetspolitiet og fylkesrevisjonen) inn under fylkesmannens myndighet. Gjennemføringen av en slik ordning er imidlertid en teknisk umulighet uten en gjennemgripende endring av strukturen i hele vårt forvaltningsapparat og en rekke av de spesiallover som det hviler på - noe som langt overskridet de nåværende makthaveres evner. Med den bestand av fylkesmenn som partiet har vært i stand til å skaffe, ville jo ordningen, selv om den teknisk lot seg gjennemføre, lede til det rene kaos i forvaltningen. Dette er man da også under lovens forberedelse blitt klar over. Som siste paragraf i loven (§ 14) er det derfor tilføyet en bestemmelse som i realiteten gjør hele loven virkningslös; det sies nemlig at de forskjellige forvaltningsorganer skal utøve sin myndighet som tidligere inntil det for hver enkelt er truffet særskilt bestemmelser om overføring til fylkesmannen. Loven skyldes opprinnelig et forlangende fra Reichskommisariat som her som så ofte sifers i sin urtehet ikke hadde noen anelse om hvilke konsekvenser tiltaket ville få. Saken ble imidlertid frarådet av nesten alle instanser som den ble forelagt for - også av dem hvor ledelsen var N.S. Når loven allikevel i sin kastrerte form ble fremmet, skyldes det nok de vanlige prestisjehensyn og ønsket om å utnytte den i propagandaten. I sistnevnte henseende har även samme virkning som alt annet N.S. propagandastøt: den er en levende illustrasjon til partiets maktesløshet både overfor de tyske makthavere og overfor de oppgaver det har satt seg fore å løse. Den har imidlertid en bestemmelse som det er verd å merke seg for alle offentlige tjenestemenn. Det er § 7, som bl.a. sier at fylkesmannen kan innkalte fylkets embets- tjeneste- og ombudsmenn til å delta i offentlige eller lukkede møter vedrørende tjenevestens forhold. Innenriksdepartementet har i brev til fylkesmennene uttalt at denne paragrafen etter hele sin tilblivelseshistorie skal gi fylkesmannen adgang til å innkalte de offentlige funksjonærer også til politiske møter. Samtidig har imidlertid departementet henstillet til fylkesmennene å vise den største varsomhet når det gjelder å innkalte tjenestemennene til møter med politiske foredrag m.v., da må nemlig være klar over at eventuelle innkallelser kan bli møtt med en organisert obstruksjon fra tjenestemennenes side, og må i tilfelle være beredt til å ta alle konsekvenser av dette.

For oss statstjenestemenn er det nå som før en selvfølge at vi ikke etterkommer noen som helst innkallelse til politiske møter, foredrag eller andre tilstelninger. Vi får overlate til fylkesmannen i tilfelle å trekke de konsekvenser av dette som han under de rådende forhold måtte anse for, målstjørnlig.

Ingen selvtekt: Fra ansvarlig hold er det sendt ut en advarsel til befolkningen om å unngå selvtekt mot N.S.-folk og andre krigsforbrytere når oppgjørets dag kommer. Alle krigsforbrytere skal stilles for domstol og dømmes etter gjeldende lov. Ovenfor statens tjenestemenn skulle det være unødvendig å peke på betydningen av vi ikke ved voldshandlinger sviker de idealer vi har kjempet for gjennem 4 1/2 års okkupasjon. Vi vil bare minne statstjenestemennene om at de mer enn noen annen stand vil komme til å bære ansvaret for utviklingsforløpet i de kritiske dager som kommer, og henstille til dem at de ved enhver anledning gjør sin innflytelse gjeldende til å motvirke spontane voldshandlinger overfor krigsforbryterne. Denne henstilling er ikke gitt ut fra noen kjærlig omsorg for nasistene, men av hensyn til vår nasjonale verdiighet og stilling som rettsnasjon i egne og andres øyne. Det er en selvfølge at parolen ikke tar sikte på å motvirke tiltak som bare går ut på å hindre at de skyldige unndrar seg sitt ansvar ved flukt.

Vårt hemmelige våpen

Tyskerne truer stadig med sine hemmelige våpen, som de skal sette inn i den siste avgjørende kamp, når nøden er størst. Vi har også et slikt våpen, et våpen som vi kan forsikre er effektivt og som vi ikke vil betenk oss på å bruke når situasjonen krever det.

Bruken av vårt hemmelige våpen kan imidlertid ikke improviseres, den må forberedes i sinnende og på annen måte.

Det er derfor nødvendig at kvinne som mann gjør seg fortrolig med at det da kan kreves innsats av hver enkelt. Allerede nå skal det gis en del råd og anvisninger:

1. Signalet til aksjon blir i tilfelle gitt av Hjemmefrontens Ledelse.
2. Ordren utesendes gjennem den frie presse og over London Radio.
3. Ingen må la seg rive med i aksjoner som ikke er sett i verk av Hjemmefrontens Ledelse.

Spontane enkle aksjoner har ingen chancen for å kunne føres til en holdig slutt, men vil bare bringe nød og ulykke. Vær på vakt overfor nazistiske provokasjoner. I Oslo ble det såldes for en tid siden gjort et forsøk å å sette igang generalstreik i protokatorisk hensikt. Skal aksjonen få den nødvendige slagkraft, må den omfatte alle, både åndes- og kroppsarbeider, sjøfar som underordnede. De få unntak som må gjøres, vil det senere bli gjort klart redde for.

Med sikte på de vanskelige forsyningsforhold som kan oppstå, er det også tidligere rådet til å sørge for, såvidt mulig, å ha mat i huset.

Vi vet det er vanskelig, så smått det er med mat fra før, men litt måtte kunne gjøres. Særlig må familier med spedbarn søke å ha litt tørrmelk eller hørmetisk melk i huset. De som måtte ha dønslags, må visc sin samfunns-ånd og overlate dette til familier med spedbarn.

I en kritisk situasjon kan tilførslene av vann, gass og elektrisitet bli avstengt. Men bør derfor også på andre måter forberede seg. Forberedelsene bør gjennomføres uten unødig utsattelse, da en aksjon kan bli påkrevet nørskomplisert.

En aksjon av slikt omfang vil ikke bli brukt uten nødvendighet, men krever våre interesser eller vår ære som folk det, så både kan og vil den bli satt i verk.

Da kreves det av hver nordmann at han følger parolen.

Den som svikter, vil for alltid bli markert.

Dette ord har ikke minst adresse til statens tjenestemenn. Selvsagt er det samme rett og plikt for alle nordmenn til å sluttet opp i kampanen for Norges frihet og selvstendighet, men en kommer ikke fra at statstjenestemennene på visse måter står i en særstilling. Vårt tjenesteforhold i staten gjør det likefrem til en plikt for oss å gå foran i kampanen og etter ettersyte det beste, hver på sin post. Men dertil kommer at vi nettopp i kraft av de stillingene vi har, har bedre anledning enn de fleste til å gjøre en innsats. Og sies men ikke minst gjelder det at vi ved vårt eksempel kan komme til å øve en avgjørende innflytelse på andres holdning og dermed på utfallet av en eventuell aksjon.

Jernbanenytt. Vi vil etter minne om at alle offentlige og halvoffentlige stillinger med noen få unntak er blokert. Spesielt skal vi understreke at blokaden nå gjelder også Statsbanene i fullt omfang. Ingen jernbanefunksjonær må derfor söke annen stilling, opprykning, lønnsforbedring, fast ansettelse, eller overhodet söke om endring i sin nåværende stilling og ingen må sitte over oppnådd aldersgrense. Blokaden gjelder også midlertidige stillinger, vikariater o.l.

Da det har vist seg at enkle fremdeles savner nødvendig kjennskap til at jernbanen må omfattes av blokaden, ber vi alle jernbanefunksjonærer om å bidra til å gjøre saken kjent blandt sine kolleger.

Illojal opptræden vil ikke bli tålt. Den som bryter blokaden, vil bli stillt til regnskap.

Reisecsperringen. Reisecstreksjonene er etter skjæret og gir nå ikke anledning til reise i noe som helst privat ærend, hvor påtrengende det enn er. Offisielt er sperringen begrunnet i trafikkmessige hensyn. Det blir imidlertid mer og mer klart at det i første rekke er politimessige grunner som ligger bak. Befolkingens bevegeleelsfrihet skal så vidt mulig oppheves. Målet er å gjøre landet til en eneste stor konsentrasjonsleir. Bare "pålitelige" folk skal nyte godt av kommunikasjonsmidlene. At dette er hensikten fremgår på utvetydig måte av et rundskriv fra Politidepartementet til politikamrene av 23/9 d.d., hvor det bl.a. heter:

"Til bedømmelse av söknadene (om reisestillatelse) skal det ved hvert politikammer (reisekontor) hvor det ikke tidligere er ansatt eller tilbeordret pålitelige NS-folk til dette arbeide, etter hvert ansettes midlertidig en eller flere pålitelige NS-menn eller kvinner som vil bli utpekt til stillingen(c) av Fylkesføreren".

Bestemmelsen er interessant også forsåvidt som den synes å bygge på forutsetningen om at NS-folk ikke er det samme som pålitelige NS-folk.

Nei, det skal en få oss til å tro!

Exit herr sjefkontrollören. I vår ble det med brask og bram opprettet en stilling som "sjefkontrollör" i råsjoningspolitiet, og i stillingen ble ansatt en major Finson. (Majoriteten skrev seg fra tysk krigstjeneste). Opprettelsen ble ordnet raskt og enkelt av Politidepartementet. Næringsdepartementet ble ikke hørt, til tross for at det mer enn noen annen instans skulle være interessert i saken. Hr. Finson ble ansatt uten konkurrans. Saken ble slått opp som en stor og betydningsfull nydannelse i vår politiorganisasjon og avisene strømmet i dagavis over av store ord om stillingens betydning og dens dødelige virkning for alt det som heter svarhandel (samt om myndighetenes lydhørhet overfor tidens krav o.s.v.) Et halvt år er nå gått uten at man har hørt et ord om hr. sjefkontrollören eller hans virksomhet. Svarhandelen synes å ha overlevet slaget. Hr. Finson skal nå i all stillhet ha fått en annen stilling i statsadministrasjonen. Noen etterfølger er ikke kommet i "sjefkontrollörstillingen" og ventes heller ikke. Det ser ut til at stillingen skal forsvinne fra statskalenderen like så smertefritt som den i sin tid så dagens lys. Avisene inntar imidlertid denne gang en trykkende taushet. Av den brølende løve er det ikke engang skinnfellen igjen.

Fra skolefronten. Munchs private pensjonatskole på Blommenholm fikk nylig beskjed fra Kirkedepartementet om at skolen skulle stenges med hjemmel i 48 i lov om högere almenskoler av 16. mai 1935. Som grunn var anført at skolens lokaler ikke var tilfredsstillende i hygienisk henseende. Skolens eier, som aldri tidligere hadde hørt noe fra myndighetene om at lokalene ikke var i orden, anla sak mot Kirkedepartementet for å få stengningsordren kjent ulovlig. Etter at stevningen var forkjent, måtte Kirkedepartementet innrømme at påstanden om uhygieniske lokaler ikke lot seg opprettholde, og rykket ut med at den virkelige grunn til stengningspåbudet var blokaden av Stabekk högere almenskole i Bærum. Det var blitt almindeligble det sagt at foreldrene i Bærum sendte sine barn til Munchs pensjonatskole i stedet for til Stabekk högere almenskole, og dette måtte av politiske grunner stoppes. Som vi tidligere har omtalt har Valler skole i Bærum av politiske grunner vært stengt siden høsten 1943. Elevene har vært henvist til den nazistisk ledede Stabekk skole. Tross dette har sökningen til Stabekk vært minimal. Men Kirkedepartementet vet alltså råd. Skolebestyrer Munch skal være tilbudd en billighetsstatning for å løse saken falle.

iskricne.

Vi den tyske propaganda har vi ofte hørt hvilket strålende oppsving okkupasjonen har bragt våre fiskerier. For en overfladisk betraktnign kan dette gaa synes riktig. Alle har jo tjent penger på fisken i de senere år, og staten har vært fritatt for å yte tilskudd til næringen. Forholdet er imidlertid at fortjencsten i stor utstrekning bare eksisterer på papir, og statens utgifter har heller ikke vært små, men er bedre kamuflert enn før. For å sikre tyskerne en billig vare fortaas der med statsmidler kolossale nedskrivninger av prisene på fiskernes driftsmidler, som er importert fra Tyskland til meget høye priser.

Dg hva er så idag resultatet av tyskerne velsignelsesrike 4-årigs arbeid til fremme av de norske fiskerier? Vi vet jo alle idag at fiskeriasjonen Norge ikke får fisk nok til sitt eget behov. Den direkte årsak til dette er selvsagt de stadig strengere krav om levering til eksport og til tysk forbruk i Norge. Ved såkalte "avtaler" blir de tyske krav fiksert og det er typisk hvordan situasjonen etter hvert har endret seg. Først het det så smukt at hele det norske fiskebehov skulle dekkes for tyskerne fikk noe. Så het det at bare vårt ferskfiskbehov skulle dekkes først. Nå får vi bare en prosentkvote, med gyldne løfter om revisjon hvis forsyningsforholdene gjør det påkrevet. Hertil kommer så at tyskerne ved alle reguleringer av tilførsler m.v. bare tar ensidig hensyn til sine interesser ved å tilgodese de fiskerier som gir det beste utbytte for tyskerne.

I den daglige samtale er det nettopp forholdet med leveringene til tyskerne som skaper mest helse og irritasjon. Tross alt er imidlertid den skade som er påført oss på denne måte for lite å regne mot selve ødeleggelsen av selve grunnlaget av fiskeriene. Den norske fiskeriflåte som før krigen var kommet meget langt, m.h.t. modernisering og fornyelse frembyr idag et sorgelig skue. Etterat Krigsmarinen med glupende appetitt har rekirert og "tvangslieft"- i alle tilfelle mot en elendig erstatning- en meget stor del av de største og beste fartøyene sitter vi igjen med en liten og meget dårlig fartøybestand. Ulestrekkelige tilførsler av vedlikeholdsmaterialer har hindret utførelsen av det mest nødvendige vedlikehold. Mulighetene for nybygging er meget små takket være Wehrmachts beslagleggelse av verftene og trematerialene. Stort bedre stille det seg heller ikke med fiskernes øvrige hjelpemidler. Redskapene f.eks. har man ikke på noen måte klart å fornye. Det vesle som er igjen er i en meget slett forfatning. Hva hjelper det under disse omstendigheter at fiskerne tjener meget i kroner og øre og betaler av på sin gjeld, når deres kapitalgjenstander snart er verdiløse og må fornyes helt etter krigen?

Det er dette problemet som er det største for fiskeriene idag og danner grunnårsakene til den slette innenlandske fiskeforsyning. Det kan selvsagt ikke nyte å diskutere om det er de tyske kvotesavtaler eller ødeleggelsen av grunnlaget for fiskeriene som er skyld i den manglende forsyning all den stund tyskerne har skylden i begge tilfelle. Det er likevel viktig å merke seg at tyskernes virksomhet her i landet ikke bare har ødelagt for oss i øyeblikket, nei, de har ødelagt mulighetene for de norske fiskeriene i årrekker fremover. Det er det vi ikke må glemme. Når krigen er slutt får vi en kjempesoppgave med gjenreisningen og en veldig belastning på statsbudsjetten. Dessuten vil vi få et stort arbeid med gjenopprettelsen av forbindelsen med våre gamle markeder, noe som ikke blir så lett i alle tilfelle. I forbindelse med produksjonen vil det også oppstå mange problemer. Av avgjørende betydning for lønnsomheten blir det her om den forscerte omlegging til ferskfiskproduksjon kan opprettholdes. Det blir en stor og vanskelig oppgave for fiskeridepartementet å løse alle disse problemer. Administrasjonsapparatet må nok utbygges og forbedres. Man har heller ikke i denne administrasjonen vært forsknet for politiske ansettelser og avskjedigelser og en utrensning må selvsagt til.

STATSTJENESTEMANNEN

• 9.

Oslo, 30. oktober 1944.

Riisnæs og Eggen besøker Steinkjer. Lærere og elever ved Steinkjer Lands-gymnas og Steinkjer k.h.almenskole ble i midten av juni innkalt til et møt med foredrag av Riisnæs. Innkallingen ble gitt skriftlig, og karakteristisk nok ca 1/2 time før møtet skulle begynne. Realskolens elever ble tvunget inn av N.S. bestyreren, men gymnasiastene kom seg vakk med unntak av noen få som N.S. rektor Tveiten drev inn med politiets hjelp. Samtige innkalte lærere møtte ikke.

Samme ettermiddag ble det holdt møte for de kommunale, fylkeskommunale og statens funksjonærer. Og her opplevde en det nedslående at alle møtte, unntatt 10-12 fra vegvesenet, vesentlig ingenører.

Lærernes holdning ga de høye herrer blø på tahn. Derfor ble de innkalt til forhør et par dager senere. Folkeskolens lærere ble også innstevnet, men da disse ikke kunne møte p.g.a. eksamensinspeksjon, ble en avdeling hird beordret til avløsning mens forhoret sto på. Lærerne gikk imidlertid til sit lærerværelse for å drøfte situasjonen. Etter en times tid innfant de seg igjen i sine klasseværslser og avløste hirden, som forsvant i den tro at lærerne nå hadde vært under kyndig behandling av Riisnæs og Eggen.

Under forhoret ble lærernes argumenter avfeid med hånd og slag i bordet, og da de til slutt hevdet at de ifølge et rundskriv hverken hadde plikt eller rett til å møte, skrekket landets justitsminister: "Rett! Det eksisterer ingen rett i Norge idag. Retten har sin berettigelse bare så lenge den tjener folket interesser. Retten er ikke noe mål, den er et middel."

Mens forhoret sto på, fordrev gymnasiastene tiden med å gå i tog gjennem byen, og dette førte til at tre av dem ble arrestert av Riisnæs personlig da denne og Eggen kom kjørende. De ble pøttet inn i bilen og kjørt til politistasjonen, hvor Riisnæs skal ha holdt standrett over dem ved å uttale at guttene skulle sendes til Oslo, og der ville få valget mellom å bli skutt eller sendt til fronten. Senere på dagen forsøkte herrene seg med to til, men dommen ble nå modifisert til at tre av arrestantene ble idømt et 6 dages ophold på Førerskolen i Verdal, mens de to skulle sendes til Berg koncentrasjonsleir ved Tønsberg for 3 måneder. Det endte imidlertid med at de to fikk et materfelt sett helt upåklagelig ophold hos en N.S. bonde i Frol, mens de tre ble sendt hjem igjen fra Førerskolen, da ingen hadde tid til å ta seg av dem der.

Som et eksempel til advarsel for stats- og kommunefunksjonærer kan det videre opplyses at i Mo i Rana påhørte ca 400 mennesker Riisnæs's foredrag. Denne suksess skildes i vesentlig grad Norges Statsbaners overingeniør i Mo som lot sitt departement telesgrafisk førespørre om Statsbanernes folk plikttet å møte. Han fikk selvfølgelig bekrefte svar, gikk selv på møtet, og en stor del av hans funksjonærer og arbeidere fulgte ham.

Til våre medarbeidere. Vi hører at det stadig er spørsmål etter eldre nr. av Statstjenestemannen. Som regel kan det ikke skaffes fler. Opplaget er knapt i forhold til behovet og hele opplaget blir fordelt straks. Vi må derfor få til at de som spør avisen om mulig oppbevarer et par eksemplar etter sirkulasjonen blandt leserne, slik at folk som har vært fraværende da avisen kom og andre interesserte kan få høre til å lese den. Særlig er det viktig at parolene fra Pejerihagen og Hjemmefrontens ledelse blir kjent for alle. Når opplaget blir for knapt, bør de interesserte selv mangfoldiggjøre paroler og annet viktig stoff.

Vi underretter at den ytreste grad av forsiktighet er nødvendig både ved oppbevaring og spredning av avisen. Har du mistanke om at noen vil levere den i urettet hender eller stanse sirkulasjonen for alle som skal lese eksemplaret har sett det, må du sørge for at det ikke stanser hos ham.

Wehrmachts vanskeligheter. Som en illustrasjon av den fortvilte stilling som tyskerne i Nord/Norge og Nord-Finnland er i, noterer vi at Wehrmacht nå har rekvisert 3/4 av alle kjørene på Finnmarksvidda.

Stillingen til sjøs er om mulig enda verre enn til lands. En hver skaf-følse er for lengst kastet over bord. Det siste er at Kriegsmarine har rekvisert ikke mindre enn 18 av redningsskjætene tilhørende Norsk Selskap for Skibbrudnes Redning.

erroren og de skyldige. Atter og atter sprer tyskernes terror mot gode nordmenn sorg og uhygge rundt om i hjemmene. Til tross for at det er åpen- art at krigen er tapt, til tross for at tyskerne selv vet at dette er slutten, mot all sunn sans, sender de norske fanger ombord på sine slaveskuter. Tyske konsentrasjonsleirer har stadig plass og cellene må ikke stå tomme etter dem som bukker under. Terroren skal gå sin gang til krigens siste dag. Tragedien med d/s Westphalen som ble minesprengt utenfor svenskekysten den 3. september og gikk under med et halvt hundre norske fanger, har utløst en ny storm av hat og avsky mot tyskernes sadisme mot kvinner og menn som søker å hevde rett og menneskelighet i de besatte land.

Minnet om alle som har lidt overlast, om dem som har bukket under i fengsle- nc eller er skutt som gisler, forplikter oss til å huske én ting: Praktisk talt hver eneste nordmann som er grepst av fienden, er angitt av "norske" hjelppere. Forraderne har utpekt gislene og funnet frem til dem som i kraft av sin høy moral var bestemmende for holdningen innen sin krets eller innen sitt distrikt. De kvinner som innlot seg med tyskerne har skaffet dem viktige opplysningscr. Tyskerne selv hadde ikke kunnet finne frem uten angivernes hjelpp.

Nazismen har bevisst og systematisk tatt de sletteste menneskelige egenaskaper i maktkampens tjencste. Metodene er over alt de samme. Nordmenn skulle være rcdskaper for utslettlsc av norsk kultur og for utplyndring av landet. Håndlangcrne kunne vinnes ved å spille på makthrynde og egeninteresse, pro- stitusjon og misforstått ærgjerrighet og først og sist kynisk pengebegjør. Det ble et lite parti av det, men stort nok til å svekke moralen, mektig nok til å få "sympatisörer". Og NS-partiet har som sådant av ren selvopholdelses drift etter cvnc bistått tyskerne i terroren mot gode nordmenn. "Tysklands scicr er vår scicr". Partiet har til og med opprettet eget "statspoliti" og cvnc konsentrasjonsleirer. Omkostningene dekkes av våre egne penger. Når åket er kastet av må vi ta konsekvensen av dette. Vi kan ikke slå oss til ro med at bare den del av krigsforbryterne som vi har positive beviser mot, blir straffet for enkelte forbrytelser. Vi må slå fast at alle som har støttet partiet ved medlemsskap eller på annen måte, er strafferettelig og økonomisk ansvarlige for forbrytelser som i nazismens navn er begått mot norek liv, frihet og eiendom. De sa selv at de gjorde "revolusjon"- i ly av tysk våpenmakt. De visste at de var i håpløst mindretall, men "eliten" kunne tillate seg alt.

La ikke sciersrusen formilde oss til å la enkelte skyldige gå fri. Vi får nok hørt om en del medlemmer og stripete, som ikke personlig har tatt initiativet til ugjerninger, at de i grunnen er "bra folk" og at "de ikke har gjort noe salt". Til dette er å si: Uten medlemmer kunne partiet ikke ha drevet sitt-spill, og de har tatt mot de øyeblikkelige fordeler som fulgte med medlems-skap eller med vennskap med partiet. Dette var godt nok da det gjaldt å skaffe seg fordeler, selv om de lot skinne igjennem at de var uenige i de værste overgrcr fra partiets side. Rettssikkerheten i fremtiden og den retts-værste som et demokratisk samfund må bygge på, krever at vi reagerer skarpt mot de skyldige. At de taper offentlig tillit og idømmes bøter er vel og bra. Men er det nok? Der er en uoverskuelig mengde private som har krav på erstatning og oppreisning for sine tap i disse krigsår. Vi mener at det må være et rimelig krav at alle forredere blir holdt økonomisk ansvarlige med helse sin formue. Bevis for medlemsskap eller annen støtte til NS-partiet eller direkte støtte til tyskerne må være nok for å idømme slike ansvar. Det er også innlysende at rettergangen må skje raskt. OPPGJØRET må ikke legge beslag på vår tid og våre krefter i årevise fremover, til skade for Cjcnoppbyggingen av landet.

Vi er riktignok avstumpet etter mere enn 4 års tysk åndsterror. Men lemfel-dighet mot dem som støttet fienden, vil være en hån mot dem som ofret alt i kampen for landet vårt.

Folkestreik. - Vårt hemmelige våpen.

Mange spør seg selv i denne tid: Er vi så maktesløse at vi rolig må se på stadig nye overgrep og voldshandlinger fra makthaverne sine side? Nei, det er vi ikke. Vi har et våpen som vi hittil ikke har brukt - Folkestreik.

Hva er Folkestreik? Folkestreik er et nytt ord og et nytt begrep. Folkestreik er hele folkets totale og solidariske innsats i kampen. Når Hjemmefrontens ledelse proklamerer Folkestreik dødlegges hele arbeidslivet. Utan at fabrikkene og samferdselsmidlene stanser, stenger alle butikker og kontorer. Både sjefer og underordnede holder seg hjemme. Lærerne møter ikke på skolen o.s.v. De meget få nødvendige unntak vil det bli gjort redde for når Folkestreik proklameres.

Når skal Folkestreik brukes? Folkestreik vil bare bli brukt i nødfall fordi skadeføringen også rammer oss selv. Men det er visse ting vi nå ikke kan tåle. Da brukes Folkestreik. Militær mobilisering eller arbeidsutskrivning av tilsvarende karakter, mord på gisler, deportasjon av nordmenn til Tyskland under slike forhold at de utsettes for lidelser og død, er omstendigheter som vil kunne utløse Folkestreik.

Merk følgende:

1. Folkestreik vil bli proklamert av Hjemmefrontens Ledelse.
2. Ordren utsendes gjennom den frie presse og over London Radio.
3. Ingen må la seg rive med i aksjoner som ikke er satt i verk av Hjemmefrontens Ledelse.
4. Vi må om mulig forberede oss på den situasjon som oppstår når alle tilførsler stanser. Også vann, gass og elektrisitet kan bli avstengt i en kritisk situasjon. Sørg først for å ha tørrmelk eller boksmelk til spedbarna.

Folkestreik - Vårt hemmelige våpen.

Til norske dommere.

Fra et opprop som i disse dager under hånden er blitt tilstillet de norske dommere gjengir vi følgende to punkter:

1. Kirke- og Undervisningsdepartementet har sendt følgende skriv til Justisdepartementet:

"Ifølge den geistlige lønningslov av 1897 § 27 skal geistlige embetsattester utstedes på blanketter festsatt av Kirkedepartementet. Embetsstempel eller segl og underskriverens embetsstilling påføres alltid attesten. Det er for tiden en del geistlige embetsmenn som unnlater å benytte de fastsatte attestskjemaer for geistlige embetsattester. De har på egen hånd latt trykke egne skjemaer hvor alt som bærer preg av embetsattest er sløyfet. De har anskaffet seg nye stempeler hvor det istedenfor "NN sokneprestembete" står "NN menighet".

Kirkedepartementet skal herved henstille til det ærende departementet at det pålegger byfogder og sorenskrivere ikke å godta fødsels-, dåpe-, vigsel- og dödsattester utstedt av prester i Statskirken, uten at disse er utstedt på anordnede blanketter, og uten at embetsstempel eller segl og underskriverens embetsstilling er påført attesten".

Det i skrivet nevnte pålegg til dommerne kommer en av dagene. Det må ikke følges.

2. Da det rår en del uklarhet om hvorvidt dommere og andre offentlige tjenestemenn har plikt til å fungere under okkupasjon eller om de har adgang til å nedlegge sine stillinger uten å risikere straff, gjør en oppmerksom på at det i folkerettsteorien er praktisk talt enighet om at tjenestemennene ingen plikt har til å fortsette sitt arbeid under okkupasjonsstyret og fritt kan nedlegge sitt arbeid. Noen endring heri gjør selvsagt ikke den omstendighet at okkupasjonsstyret her i landet delvis utøves gjennem "norske" borgere, som har sine oppdrag fra okkupasjonsmakten.

Gisler. Statstjenestemenn er særlig utsatt for å bli tatt som gisler av tyskerne og hemmelige nazister i de besatte land. Især når den tid nærmer seg at tyskerne må slippe taket på de land de har hærtatt, arresterer de bl.a. fremstående statstjenestemenn som de søker å bringe med seg ved evakueringen.

otivet er delvis ønsket om å ha gisler og delvis håpet om å lamme det ovlige styre som kommer etter dem. Både fra Frankrike, Belgia og Holland og så sist fra Nord-Finnland har vi etterretninger om at statstjenestemenn blir slept med når tyskerne må trekke seg tilbake. Vi må derfor være forbødt på lignende aksjoner i øket målestokk også hos oss.

Det sier seg selv at nazimyndighetene ikke kan vente at de gjenværende tjenestemenn skal øke sine anstrengelser for å overta arbeidet etter de av sine kolleger som er arrestert eller avskjediget av politiske grunner. Og blokaden av offentlige stillinger er mer nødvendig enn noen gang som et mottrekk mot nazistenes hensynsløshet mot statstjenestemennene i Norge og i de andre besatte land.

Innenrikssdepartementet. Natt til 10. oktober og samme dags formiddag ble funksjonærer i Innenrikssdepartementet arrestert av statspolitiet og kort etter sendt i konsentrasjonsleir. Blandt de arresterte er en opportunist som lenge var medlem av NS og som av den grunn har innehatt flere stillinger samtidig og også ellers har fått lønnsmessige fordeler. De øvrige fem, nemlig tidligere rådmann Halmrast i Bærum, sekretærne A. Roll Matthiesen og T. Bull Njå samt assistentene Østbye og frk. Tharaldsen er ved beslutning av statspolitisjef Marthinsen "sikret" for 6 mndr. Det er neppe grunn til å tro at statspolitiet har funnet på dette av seg selv. Nei, det er nok fra NS-hold i departementet at ofrene er utpekt.

Norsk arbeidsliv idag. Blokaden av offentlige stillinger er for tiden meget effektiv når det gjelder stillinger i det juridiske embetsverk. En rekke sorenskrivere og dommerfullmektigstillinger står utsatt. Enkelte steder kan juridiske forretninger overhodet ikke utføres da både sorenskrivere og dommerfullmektig er arrestert eller avskjediget og nye folk ikke har kunnet skaffes. Justisdepartementets forsök på å beordre unge jurister til dommerfullmektigstillingene faller som regel meget uheldig ut. Det er også i et par tilfelle kommet derhen at den som beordres, er blitt avhentet av statspolitiet og under politieskorte er ført til vedkommende dommerkontor, hvor han er blitt avlevert til sorenskriveren mot kvittering. Hvor på han forutsettes å skjölte sin stilling lojalt og samvittighetsfullt.

Også de enkelte partimedlemmer har sine vanskeligheter - og løser dem i den nye tids ånd. "Politipresident" Askvig har som så mange andre av den nye tids tilhengere vanskelig for å få hushjelp. For kort tid siden fikk noen av vaskekone ved Oslo politikammer ordre fra politipresidenten om å gå hjem til ham og ta storvask. Da de nektet å etterkomme ordren ble de avhentet av politiet og måtte vaske hr. Askvigs skittentøy under politioppsyn

Transportvanskhetene. Vi får stadig höre at det er vanskeligheten med transporten som er skyld i den dårlige forsyningssituasjon f.eks. når det gjelder poteter og brensel, ja selv sukmangelen skal skyldes mangel på drivkraft ved transporten til detaljistene. Det faktiske forhold er imidlertid at knottproduksjonen er mer enn stor nok til å dekke norsk behov. I oktober 1944 er den beregnet til 1.090.000 hl. Herav tar lastebiler som kjører for tyskerne 230.000 og Wehrmacht 130.000 hl. Andre tyske rekvisisjoner beløper seg til 160.000 hl. slik at tyskerne tar i alt 520.000 hl. Eller 48% av den beregnede produksjon i måneden. Blir produksjonen mindre enn anslått tar tyskerne allikevel hva de har forlangt. Vi nevner i denne forbindelse også at den tyske rekvisisjon av motorvogner (person- og lastebiler) i okkupasjonstiden omfatter 25.000 - 30.000 vogner.

Sosial Trygd, som er et fagblad for syke- og ulykkestrygden og for Riks-trygdeverkets offisielle meddelelser er innstillet fra oktober d.å. Det er et lite månedshefte som utgis av Trygdekassenes landsforening, og det er av den største betydning for administrasjonen av de sosiale trygder. Det er "pressedirektør" Baggerud som har stanset det med følgende melding til Landsforeningen: "På grunn av den prekære papirsituasjon ser Pressedirektøren seg nødsaget til å bestemme at tidsskriftet Sosial Trygd straks slutter å utkomme."

Den virkelige grunn er nok at S.T. i sitt siste nummer inneholdt en artikkel om "Trygdekassene tilhører saniteten"- en saklig utredning om bestemmelsene i § 69 i syketrygdloven om trygdekassenes taushetsplikt. Dette gamle prinsippet om trygdekassenes taushetsplikt når det gjelder opplysninger om de trygdedes og deres arbeidsgiveres forhold er anerkjent i alle lands sosiallovgivning. Hos oss er dessverre disse opplysninger blitt misbrukt på forskjellig vis av de nye makthavere.

Reisereguleringen ble satt i verk ved påsketider 1943 og var offisielt begrundet med at den skulle tilgodese godstrafikken og de nyttige reiser. I virkeligheten var den satt i scene av Gestapo ene og alene for å hjelpe politiet i jakten på gode nordmenn. De norske trafikkmyndigheter som ikke hadde fått anledning til å uttale seg på forhånd var i virkeligheten mot reguleringen. Det ble påvist at denne ikke kunne lede til noen innskrenkninger i toggangen eller i antallet av vogner i de enkelte tog. Det samme gjalt rutebilene.

Senere er det som kjent kommet nye folk med den rette innstilling innen trafikkaten. De mente også å kunne løse denne sak. Etter forslag av generaldirektør Vik i Statsbanene og generaldirektøren for transport mm. L'Orange, sente Trafikkdepartementet ihøst en inntrengende henstilling til tyskerne om å oppheve reguleringen. Det ble påvist at reguleringen ikke har medført noen vesentlig skjerpelse av kontrollen med reiser i "illegale" øyemed. Helt arbeidet som er nedlagt i denne reisereguleringen er betegnet som fullstendig borthastet. Det er regnet ut at reguleringen kostet ca. 250.000 dagsverk årlig. Det er forstemmende å se så meget arbeidskraft gå til spileheter det i henstillingen - nå da det gjelder å koncentrere seg om oppgaver som er livsviktige og tjener til å nå det mål som alle tenkende mennesker går inn for, nemlig å vinne krigen. Resultatet ble som kjent en ytterligere skjerpelse av reisereguleringen. Et typisk eksempel på hva vår "nasjonale" regjering kan oppnå overfor okkupasjonsmakten.

Hvor blir kjøttet av? Vi har hatt anledning til å gjøre oss kjent med en oppgave over antall slakt som er tilført Oslo slakthus i tiden 2.juli-20. juli 1944. Av oppgaven fremgår også hvor meget av det tilførte kvantum er gått til norsk forbruk. Tallene taler for seg selv.

Størfe.....	tilførsel: 13.232 stk.	norsk forbruk: 1.219 stk.
Hest	" 1.430 "	" 1.220 "
Gris	" 995 "	" 213 "
Sau- og gjeit	" 4.893 "	" 898 "
Spe- og gjødkalv..	" 32.817 "	" 31.936 "

Av det tilførte kvantum kalvekjøtt utgjør den aller vesentligste del (nemlig 30.342 stk.) spekalv. I ernæringsmessig henseende er dette det minst verdifulle av det kjøtt som tilføres slaktehusene og det er forsiktigst betegnende at vi får oss tildelt så stort kvantum innen denne gruppen.

Medlemskontingent og nydelsesmidler. Følgende brev trenger ingen kommentar:

Fra N.S. Majorstua Lag
Utdeling av tobakk- og brennevinskort foregår i Majorstua lag. Den 19. ds. kl. 19-21.
Gamle tobakk og brennevinskort medbringes samt medlemsbok.
Medlemskontingent betales ved fremmøte.

Heil og sæl. R. Haug-Nielsen
lagfører.

Carl Janner

STATSTJENESTEMANNEN.

Nr. 9.

Oslo, 30. oktober 1944.

Terroren og de skyldige. Atter og atter spreter tyskernes terror mot gode nordmenn sorg og uhygge rundt om i hjemmene. Til tross for at det er åpent bare at krigens er tapt, til tross for at tyskerne selv vet at dette er sluttet; mot all sunn sans, sender de norske fanger ombord på sine slaveskuter. De tyske konsentrasjonsleirer har stadig plass og cellene må ikke stå tommet etter dem som bukker under. Terroren skal gå sin gang til krigens siste dag. Tragedien med d/s Westphalen som ble minesprengt utenfor svenskekysten den 8. september og gikk under med et halvt hundre norske fanger, har utløst en ny storm av hat og avsky mot tyskernes sadisme mot kvinner og menn som søker å hevde rett og menneskelighet i de besatte land.

Minnet om alle som har lidt overlast, om dem som har bukket under i fengselen eller er skutt som gisler, forplikter oss til å huske én ting: Praktisk talt hver eneste nordmann som er greppt av fienden, er angitt av "norske" hjälpare. Forræderne har utpekt gislene og funnet fram til dem som i kraft av sin høye moral var bestemmende for holdningen innen sin krets eller innen sitt distrikt. De kvinner som innlot seg med tyskerne har skaffet dem viktige opplysninger. Tyskerne selv hadde ikke kunnet finne frem uten angivernes hjelp.

Nazismen har bevisst og systematisk tatt de slettteste menneskelige egenskapene i maktkampens tjencste. Metodene er over alt de samme. Nordmenn skulle være redskap for utslottelse av norsk kultur og for utplyndring av landet. Håndlangerne kunne vinnes ved å spille på maktbrynde og egeninteresser, prostitution og misforstått ærgjerrighet og først og sist kynisk pengebegjør. Det ble et lite parti av det, men stort nok til å svekke moralen, mektig nok til å få "sympatisører". Og NS-partiet har som sådant av ren selvoppholdelsesdrift etter hvem bistått tyskerne i terroren mot gode nordmenn. "Tysklands seier er vår seier". Partiet har til og med opprettet eget "statspoliti" og egne konsentrasjonsleirer. Omkostningene dekkes av våre egne pengar. Når åket er kastet av må vi ta konsekvensen av dette. Vi kan ikke slå oss til ro med at bare den del av krigsforbryterne som vi har positive beviser mot blir straffet for enkelte forbrytelser. Vi må slå fast at alle som har støttet partiet ved medlemsskap eller på annen måte, er straffrettslig og økonomisk ansvarlige for forbrytelser som i nazismens navn er begått mot norsk liv, frihet og eiendom. De sa selv at de gjorde "revolusjon"- i ly av tysk våpenmakt. De visste at de var i håpløst mindretall, men "eliten" kunne tillate seg alt.

La ikke sciensrusten formilde oss til å la enkelte skyldige gå fri. Vi får nok høre om en del medlemmer og stripete, som ikke personlig har tatt initiativet til ugjerninger, at de i grunnen er "bra folk" og at "de ikke har gjort noe galt". Til dette er å si: Uten medlemmer kunne partiet ikke ha drevet sitt spill, og de har tatt mot de øyeblikkelige fordele som fulgte med medlemskap eller med vennskap med partiet. Dette var godt nok da det gjaldt å skaffe seg fordele, selv om de lot skinne igjennem at de var uegne i de værste overgrep fra partiets side. Rettssikkerheten i fremtiden og den rettsfølelse som et demokratisk samfund må bygge på, krever at vi reagerer skarpt mot de skyldige. At de taper offentlig tillit og idømmes bøter er vel og bra. Men er det nok? Det er en uoverskuelig mengde private som har krav på erstatning og oppreisning for sine tap i disse krigsår. Vi mener at det må være et rimelig krav at alle forredere blir holdt økonomisk ansvarlige med hele sin formue. Bevis for medlemsskap eller annen støtte til NS-partiet eller direkte støtte til tyskerne må være nok for å idømme slike ansvar. Det er også innlysende at rettergangen må skje raskt. Oppgjøret må ikke legge beslag på vår tid og våre krefter i årevise fremover, til skade for gjennoppbyggingen av landet.

Vi er riktig nok avstumpet etter mere enn 4 års tysk åndsterror. Men lemfeldighet mot dem som støttet fienden, vil være en hån mot dem som ofret alt i kampen for landet vårt.

Folkestreik. - Vårt hemmelige våpen.

Mange spør seg selv i denne tid: Er vi så makteløse at vi rolig må se på stadig nye overgrep og voldshandlinger fra makthavernes side? Nei, det er vi ikke. Vi har et våpen som vi hittil ikke har brukt - Folkestreik. Hva er Folkestreik? Folkestreik er et nytt ord og et nytt begrep. Folkestreik er hele folkets totale og solidariske innsats i kampen. Når Hjemmefrontens ledelse proklamerer Folkestreik dødlegges hele arbeidslivet. Foruten at fabrikkene og samferdselsmidlene stanser, stenger alle butikker og kontorer. Både sjøfør og underordnede holder seg hjemme. Lærerne møter ikke på skolen o.s.v. De meget få nødvendige unntak vil det bli gjort redde for når Folkestreik proklameres. Når skal Folkestreik brukes? Folkestreik vil bare bli brukt i nødfall fordi skadefirkningene også rammer oss selv. Men det er visse ting vi nå ikke kan tåle. Da brukes Folkestreik. Militær mobilisering eller arbeidsutskrivning av tilsvarende karakter, mord på gisler, deportasjon av nordmenn til Tyskland under slike forhold at de utsettes for lidelser og død, er omstendigheter som vil kunne utløse Folkestreik.

Merk følgende:

1. Folkestreik vil bli proklamert av Hjemmefrontens Ledelse.
2. Ordren utsendes gjennom den frie presse og over London Radio.
3. Ingen må la seg rive med i aksjoner som ikke er satt i verk av Hjemmefrontens Ledelse.
4. Vi må om mulig forberede oss på den situasjon som oppstår når alle tilforsler stanser. Også vann, gass og elektrisitet kan bli avstengt i en kritisk situasjon. Sørg for å ha törrmælk eller boksmelk til spedbarna.

Folkestreik - Vårt hemmelige våpen.

Til norske dommere.

Fra et opprop som disse dagene underhånden er blitt tilstillet de norske dommere gjengir vi følgende to punkter:

1. Kirke- og Undervisningsdepartementet har sendt følgende skriv til Justisdepartementet:

"Ifølge den geistlige lønningsslov av 1897; 27 skal geistlige embetsattester utstedes på blanketter fastsatt av Kirkedepartementet. Embetsattesten eller segl og underskrivere embetsstilling påføres alltid attesten. Det er for tiden en del geistlige embetsmenn som unnlater å benytte de fastsatte attestakjemaer for geistlige embetsattester. De har på egen hånd istet trykke egne skjemaer hvor alt som bærer preg av embetsattest er sløyfet. De har anskaffet seg nye stempeler hvor det istedenfor "NN sokneprestembete" står "NN menighet".

Kirkedepartementet skal herved henstille til det ørde departementet at det pålegger byfogder og sorenskrivere ikke å godta fødsels-, dåpe-, vigels- og dødsattester utstedt av prester i Statstrikken, uten at disse er utstedt på anordnede blanketter, og uten at embetsstempel eller segl og underskrivernes embetsstilling er påført attesten".

Det i skrivet nevnte pålegg til dommerne kommer en av dagene. Det må ikke følges.

2. Da det rår en del uklarhet om hvorvidt dommere og andre offentlige tjenestemenn har plikt til å fungere under okkupasjon eller om de har adgang til å nedlegge sine stillinger uten å risikere straff, gjør en oppmerksom på at det i folkerettsteorien er praktisk talt enighet om at tjenestemennene ingen plikt har til å fortsette sitt arbeid under okkupasjonsstyret og fritt kan nedlegge sitt arbeid. Noen endring heri gjør selvsagt ikke den omstendighet at okkupasjonsstyret her i landet delvis utøves gjennem "norske" borgere, som har sine oppdrag fra okkupasjonsmakten.

Gisler. Statstjenestemenn er særlig utsatt for å bli tatt som gisler av tyskerne og hemmelige nazister i de besatte land. Især når den tid nærmer seg at tyskerne må slippe taket på de land de har hattatt, arresterer de bl.a. fremstående statstjenestemenn som de søker å bringe med seg ved evakueringen.

Sosial Trygd, som er et fagblad for syke- og ulykkestrygden og for Riks-trygdeverkets offisielle meddelelser er innstillet fra oktober d.  . Det er et lite månedshefte som utgis av Trygdekassenes landsforening, og det er av den største betydning for administrasjonen av de sosiale trygder. Det er "pressedirekt  r". Beggerud som har stanset det med følgende melding til Landsforeningen: "På grunn av den prekære papirsituasjon ser Pressedirekt  ratet seg nødsaget til å bestemme at tidsskriftet Sosial Trygd straks slutter å utkomme".

Den virkelige grunn er nok at S.T. i sitt siste nummer inneholdt en artikkel om "Trygdekassene tilhører saniteten" - en saklig utredning om bestemmelsene i 1969 i syketrygdloven om trygdekassenes taushetsplikt. Dette gamle prinsippet om trygdekassenes taushetsplikt når det gjelder opplysninger om de trygdedes og deres arbeidsgiveres forhold er anerkjent i alle lands sosiallovgivning. Hos oss er dessverre disse opplysninger blitt misbrukt på forskjellig vis av de nye makthavere.

Reisereguleringen ble satt i verk ved påsketider 1943 og var offisielt begrundet med at den skulle tilgodese godstrafikken og de nyttige reiser. I virkeligheten var den satt i scene av Gestapo ene og alene for å hjelpe politiet i jakten på gode nordmenn. De norske trafikkmyndigheter som ikke hadde fått anledning til å uttale seg på forhånd var i virkeligheten mot reguleringen. Det ble påvist at denne ikke kunne lede til noen innskrenkninger i toggangen eller i antallet av vogner i de enkelte tog. Det samme gjalt rutebilene.

Senere er det som kjent kommet nye folk med den rette innstilling innen trafikketaten. De mente også å kunne løse denne sak. Etter forslag å generaldirektør Vik i Statsbanene og generaldirektøren for transport mm. L'Orange, sente Trafikkdepartementet ih  st en innstengende henstilling til tyskerne om å oppheve reguleringen. Det ble påvist at reguleringen ikke har medført noen vesentlig skjerpelse av kontrollen med reiser i "illegale"   yemed. Helsearbeidet som er nedlagt i denne reiseregulerering er betegnet som fullständig borthastet. Det er regnet ut at reguleringen koster ca. 250.000 dagsverk   rlig. Det er forst  mmende å se så meget arbeidskraft gå til spilloheter det i henstillingen - nå da det gjelder å koncentrere seg om oppgaver som er livsviktige og tjener til å nå det mål som alle tenkende mennesker går inn for, nemlig å vinne krigen.

Resultatet ble som kjent en ytterligere skjerpelse av reisereguleringen. Et typisk eksempel på hva vår "nasjonale" regjering kan oppnå overfor okkupasjonsmakten.

Hvor blir kjøttet av? Vi har hatt anledning til å gjøre oss kjent med en oppgave over antall slakt som er tilført Oslo slakthus i tiden 2.juli-20.juli 1944. Av oppgaven fremgår også hvor meget av det tilført kvantum er gått til norsk forbruk. Tallene taler for seg selv.

Storfel.....	tilførsel: 13.232 stk.	norsk forbruk: 1.219 stk.
Hest	" 1.430 "	" 1.220 "
Gris	" 995 "	" 213 "
Sau- og gjed	" 4.893 "	" 898 "
Spe- og gj��dkalv..	" 32.817 "	" 31.936 "

Av det tilførte kvantum kalvekjøtt utgjør den aller vesentligste del (nemlig 30.342 stk.) spekalv. I ernæringsmessig henseende er dette det minst verdifulle av det kjøtt som tilføres slakthusene og det er forsåvidt betegnende at vi får oss tildelt så stort kvantum innen denne gruppen.

Medlemskontingent og nydelsesmidler. Følgende brev trenger ingen kommentar:
Fra N.S. Majorstua Lag
Til medlemmene i Majorstua lag.
Utdeling av tobakk- og brennevinskort foregår i Bogstadveien 39 tirsdag den 19. ds. kl. 19-21.
Gamle tobakk og brennevinskort medbringes samt medlemsbok.

Medlemskontingent betales ved fremmøte.

Heil og s  l. R. Haug-Nielsen
lagfører.

Carl Jenner

Nr. 10.

Oslo, 13. november 1944.

Motivet er delvis ønsket om å ha gisler og delvis håpet om å lamme det lovlige styre som kommer etter dem. Både fra Frankrike, Belgia og Holland og nå sist fra Nord-Finnland har vi etterretninger om at statstjenestemenn blir slept med når tyskerne må trekke seg tilbake. Vi må derfor være forberedt på lignende aksjoner i øket målestokk også hos oss. Det sier seg selv at nazimyndighetene ikke kan vente at de gjonværnde tjenestemenn skal øke sine anstrengelser for å overta arbeidet etter de av sine kolleger som er arrestert eller avskjediget av politiske grunner. Og blokaden av offentlige stillinger er mer nødvendig enn noen gang - som et mottrekk mot nazistenes hensynsløshet mot statstjenestemennene i Norge og i de andre besatte land.

Innenrikdsdepartementet. Natt til 10. oktober og samme dags formiddag ble 6 funksjonærer i Innenrikdsdepartementet arrestert av statspolitiet og kort etter sendt i konsentrasjonsleir. Blandt de arresterte er en opportunist som lenge var medlem av NS og som av den grunn har innehatt flere stillinger samtidig og også ellers har fått lønnsmessige fordeler. De øvrige fem, nemlig tidligere rådmann Halmrast i Bærum, sekretærne A. Roll Matthiesen og T. Bull Njå samt assistentene Østbye og frk. Tharaldsen er ved beslutning av statspolitisjef Marthinsen "sikret" for 6 mndr. Det er neppc grunn til å tro at statspolitiet har funnet på dette av seg selv. Nei, det er nok fra NS hold i departementet at ofrene er utpekt.

Norsk arbeidsliv idag. Blokaden av offentlige stillinger er for tiden meget effektiv når det gjelder stillinger i det juridiske embetsverk. En rekke sorenskriverembeter og dommerfullmektigstillinger står utsatt. Enkelte steder kan juridiske forretninger overhodet ikke utføres da både sorenskriver og dommerfullmektig er arrestert eller avskjediget og nye folk ikke har kunnet skaffes. Justisdepartementets forsök på å beordre unge jurister til dommerfullmektigstillingene faller som regel meget uheldig ut. Det er også i et par tilfelle kommet derhen at den som beordres, er blitt avhentet av statspolitiet og under politieskorte er ført til vedkommende dommerkontor, hvor han er blitt avlevert til sorenskriven mot kvittering. Hvor på han forutsettes å skjøtte sin stilling lojalt og samvittighetsfullt.

Også de enkelte partimedlemmer har sine vanskeligheter - og løser dem i den nye tids ånd. "Politipresident" Askvig har som så mange andre av den nye tids tilhengere vanskelig for å få hushjelp. For kort tid siden fikk noen av vaskekoneene ved Oslo politikammer ordre fra politipresidenten om å gå hjem til ham og ta storvask. Da de nektet å etterkomme ordren ble de avhentet av politiet og måtte vaske hr. Askvigs skittentøy under politioppsyn.

Transportvanskhetene. Vi får stadig höre at det er vanskeligheten med transporten som er skyld i den dårlige forsyningssituasjon f.eks. når det gjelder poteter og bensin, ja selv sukkermangelen skal skyldes mangel på drivkraft ved transporten til detaljistene. Det faktiske forhold er imidlertid at knottproduksjonen er mer enn stor nok til å dekke norsk behov. I oktober 1944 er den beregnet til 1.090.000 hl. Heraf tar lastebiler som kjører for tyskerne 230.000 og Wehrmacht 130.000 hl. Andre tyske rekvisisjoner beløper seg til 160.000 hl. slik at tyskerne tar i alt 520.000 hl. eller 48 % av den beregnede produksjon i måneden. Blir produksjonen mindre enn anslått tar tyskerne allikevel hva de har forlangt. Vi nevner i denne forbindelse også at den tyske rekvisisjon av motorvogner (person- og lastebiler) i okupasjonstiden omfatter 25.000 - 30.000 vogner.

Befrielsen av Norge er begynt. Russiske tropper har jaget tyskerne ut av Kirkenes og store deler av Varanger. H.M.Kongen har i den anledning holdt en tale over London radio og fremholdt at de russiske tropper kommer som våpenbrødre i kampen mot den felles fiende, at de samarbeider med norske troppeavdelinger og at det er alle nordmanns plikt å understøtte befrierne på enhver måte. Denne oppfordring har en særlig adresse til de offentlige tjenestemenn. I henhold til avtalen mellom den russiske og den norske regjering skal norsk administrasjon gjenopprettes i de befriede områder så snart den militære situasjon tillater det. Det vil derfor være av den største betydning om offentlige tjenestemenn overalt kan stå klar til å overta hvert. Tyskernes brutale krav om tvangsevakuering av Finnmark er sikkert fremsatt bl.a. for å hindre en slik medvirkning. Vi har hatt anledning til å se et telegram fra en kommunal tjenestemann i en av byene nordpå. Det taler sitt eget tydelige språk og lyder slik: "Styrésmannen for Finnmark har ved forordning 17/10 bestemt at bl.a. kommunens fastlønte funksjoner som tjenesteplikt har å evakuere sydover etter nærmere bestemtse av tidspunktet, som muligens en nærførende. Når dette skjer vil altså byen bli uten brannvern, tross de fleste ønsker å bli på sin post sammen med den alt overveiende del av befolkningen ----".

Utviklingen i Nord-Norge er et varsel til hele landet om stadig å være på vakt. Også oss lenger sydpå kan befrielsen komme helt plutselig. Men vi må være forberedt på tyske motføranstaltninger av den mest desperate og umenneskelige art. Var derfor alltid klar til å møte uventede situasjoner og til å gjøre en avgjørende innsats for fædrelandet.

Krigs- og etterkrigsproblemer. Ettersom krigen med raske skritt nærmer seg sin avslutning, opptrer etterkrigsproblemene en stadig mer fremskutt plass i diskusjonen - både mann og mann imellom og i den frie presse. På bakgrunn av det man har kunnet iaktta av utviklingen i de land som allerede er befridd, er politiske og sosiale spørsmål rykket inn i brennpunktet for interessene - også hos mange som tidligere ikke har interessert seg for politikk eller samfundsspørsmål. Denne økende åndelige beredskap er i og for seg et gledelig fenomen som lover godt for gjenreisningen og den videre utbygging av vårt demokratiske samfund etter krigen. Men det bør fremheves at diskusjonen av etterkrigsproblemene ikke er av det gode forsåvidt den leder interessen bort fra de aktuelle oppgaver som krigen stiller oss overfor idag. Fienden er ennå ikke slått, oppgjørets siste fase vil stille både utefront og hjemmefront overfor hardere kamper og større prøvelser enn noen gang tidligere under krigen. Alt som er egnet til å svekke vår årsværenhet i kampen eller undergrave den jernharde solidaritet som er en forutsetning for at vi kan stå imot nasistenes trykk, må bannlyses så lenge kampen varer. I den senere tid har det i den almindelige diskusjon kunnet spores antydninger til en frontåmelse på tvers av hovedkamplinjen og til hevdelse av særinteresser og politiske standpunkter med sikte på etterkrigstiden. En slik diskusjon er ikke uttrykk for andre motsetningsforhold enn dem som er naturlige og nødvendige i et moderne samfund og det er demokratiets uvurderlige styrke at problemene åpent kan drøftes mellom de interesserte parter. Tilspissingen i diskusjonen kan derfor sikkerlig ikke sees som uttrykk for noen avslapping i kampen, men snarere som utslag av en i og for seg naturlig sciensstrygghet. Likevel er tendensen farlig - fordi den kan lede oppmerksomheten bort fra de aktuelle oppgaver og ennå mer fordi ethvert tegn på motsætningsforhold innen hjemmefronten øyeblikkelig blir utnyttet av nasistene i deres undergravningsarbeid.

Heller ikke for oss statstjenestemenn er tiden inne til å fremsette noen krav i tilslutning til de problemer som gjør seg gjeldende spesielt for oss i denne tid. Her skal bare i all korhethet nevnes et par av de forhold som særlig oppar sinnene innen vår stand og hvor det vil bli nødvendig å finne en løsning når tiden er inne. Ett krav tør vi allerede nå sette fram, fordi